

Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimas

2024 m. gegužės 1 d. yra Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimo (toliau – Susitarimas) taikymo pradžios data. Susitarimo tekstą galima rasti [čia](#).

Vadovaujantis Susitarimo 3 skyriaus A skirsnio 3.2 straipsnio 1 dalies nuostatomis lengvatiniis muitų tarifų režimas taikomas *kitos* Šalies kilmės statusą turinčiai prekei.

Vadovaujantis Susitarimo 3 skyriaus B skirsnio 3.16 straipsnio nuostatomis, lengvatiniis importo maito tarifų režimas importuojamiems Naujosios Zelandijos kilmės produktams taikomas remiantis importuotojo prašymu, kuris gali būti grindžiamas eksportuotojo surašytu pareiškimu apie prekių kilmę arba importuotojo žiniomis. Pareiškimo apie prekių kilmę tekstas pateiktas šio pranešimo priede. Pareiškimas apie prekių kilmę surašomas sąskaitoje faktūroje ar bet kuriame kitame dokumente, kuriame kilmės statusą turintis produktas pakankamai išsamiai apibūdintas, kad jį būtų galima identifikuoti. Pareiškimas gali būti surašomas vienai produktų siuntai arba kelioms tapačių produktų siuntoms, importuojamoms per ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį, kuris turi būti nurodytas pareiškinge (t. y. pareiškinge nurodomos jo galiojimo pradžios ir pabaigos datos).

Pareiškime apie prekių kilmę nurodomas eksportuotojui suteiktas registracijos numeris. Į Zelandiją eksportuojamiems ES kilmės produktams Susitarimu nustatytos importo maitų tarifų lengvatos bus taikomos pateikus pareiškingus apie prekių kilmę, surašytus registruotųjų eksportuotojų arba bet kurio eksportuotojo ne didesnėms nei 6 000 eurų vertės siuntoms. Iš Naujosios Zelandijos eksportuojamiems Naujosios Zelandijos kilmės produktams, kurių vertė virš 1000 NZD, lengvatiniis importo maito tarifas gali būti taikomas pateikus pareiškingus apie prekių kilmę, kuriuose bus įrašytas eksportuotojui Naujojoje Zelandijoje suteiktas maitinės kliento kodas.

Kilmės šalis pareiškinge apie prekių kilmę nurodoma naudojant pilną šalies pavadinimą ar santrumpą. ES atveju galimi kilmės šalies nurodymai: „Union“, „European Union“, „EU“, „UE“. Naujosios Zelandijos atveju galimi kilmės šalies nurodymai: „New Zealand“, „NZ“.

Lietuvoje eksportuotojus registruoja Maitinės departamento Tarifų skyrius, vadovaudamasis Maitinės departamento generalinio direktoriaus 2016 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1B-1050 „Dėl Registruotojo eksportuotojo statuso suteikimo taisyklių patvirtinimo“. Prašymo formą dėl registruotojo eksportuotojo statuso suteikimo galima rasti rubrikoje „Prekių kilmė“ pasirenkant dalyje „Registruotųjų eksportuotojų sistema (REX sistema)“ pateiktą nuorodą „Prašymas suteikti REX statusą (valstybių narių eksportuotojams registruoti)“. Nuo 2021 m. sausio 25 d. prašymai suteikti registruotojo eksportuotojo statusą gali būti teikiami ir elektroniniu būdu per Europos Sąjungos (ES) verslininkų portalą. Detalesnę informaciją apie prašymo pateikimą elektroniniu būdu galite rasti [čia](#).

Jei eksportuotojui yra suteiktas registruotojo eksportuotojo statusas įgyvendinant kitus Europos Sąjungos vardu sudarytus lengvatinius susitarimus, kuriuose numatyta, kad lengvatinės kilmės dokumentus išrašo eksportuotojas, registruotas pagal Europos Sąjungos teisės aktus, papildoma registracija nereikalinga. Šiuo atveju eksportuotojas turi informuoti Maitinės departamento Tarifų skyrių apie registracijos duomenų pasikeitimą.

Importuotojas, teikdamas prašymą taikyti lengvatinį importo maito tarifą, kuris grindžiamas importuotojo žiniomis, kad produktas yra eksportuojančios šalies (šiuo atveju Naujosios Zelandijos) kilmės, pareiškimo apie prekių kilmę pateikti neturi. Importuotojo žinios turi būti pagrįstos informacija/dokumentais, gautais iš prekių eksportuotojo, įrodančiais, kad produktas turi eksportuojančios šalies (Naujosios Zelandijos) lengvatinės kilmės statusą ir atitinka kitus Susitarimo

3 skyriaus reikalavimus. Šią informaciją/dokumentus importuotojas turi turėti prašymo taikyti lengvatinį maito tarifą pateikimo metu. Jei prašymas taikyti lengvatinį importo maitą grindžiamas importuotojo žiniomis, kad produktas turi lengvatinės kilmės statusą, maitinės pareigūnas maitinio įforminimo metu ar po prekių išleidimo į laisvą apyvartą turi teisę prašyti importuotojo pateikti informaciją/dokumentus, patvirtinančius, kad importuojami produktai atitinka Susitarimo nuostatas. Tuo atveju, jei prašoma informacija nepateikiama, lengvatiniai maitai netaikomi arba jei buvo taikyti, perskaičiuojami. Jei prašymas taikyti lengvatinį importo maito tarifą buvo grindžiamas importuotojo žiniomis, pagrindimo keisti į pareiškimą apie prekių kilmę negalima.

Kai, teikiant prašymą dėl lengvatinio importo maito taikymo, pateikiamas pareiškimas apie prekių kilmę arba prašymas grindžiamas importuotojo žiniomis, importo deklaracijos duomenų elemente „Papildomas dokumentas“ (12 03 000 000) turi būti nurodomas vienas iš toliau lentelėje nurodytų dokumentų kodų:

Dokumento kodas	Dokumento pavadinimas
U120	Pareiškimas apie prekių kilmę (Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimas 3.16 straipsnio 2 dalies a punktas ir 3.18 straipsnio 4 dalies a punktas)
U121	Pareiškimas apie prekių kilmę, skirtas kelioms tapačių produktų siuntoms (Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimas 3.16 straipsnio 2 dalies a punktas ir 3.18 straipsnio 4 dalies b punktas)
U122	Importuotojo žinios (Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimas 3.16 straipsnio 2 dalies b punktas)

Priedas

Pareiškimo apie prekių kilmę tekstas anglų kalba:

„[For multiple shipments]: Period from _____ to _____ (1)

The exporter of the products covered by this document (Exporter Reference No ... (2)) declares that, except where otherwise clearly indicated, the products are of ... (3) preferential origin.

.....
(4)

(Place and date)

.....
(Name of the exporter)

(1) Kai pareiškimas apie prekių kilmę surašomas 3.18 straipsnio (Pareiškimas apie prekių kilmę) 4 dalies b punkte nurodytoms kelioms vienodų produktų siuntoms, nurodomas laikotarpis, kuriuo pareiškimas apie prekių kilmę bus taikomas. Šis laikotarpis turi neviršyti 12 mėnesių. Visi produktai turi būti importuojami tik nurodytu laikotarpiu. Kai toks laikotarpis nenustatomas, šį laukelį galima palikti tuščią.

(2) Nurodomas registracijos numeris, pagal kurį nustatoma eksportuotojo tapatybė. Sąjungos eksportuotojo atveju tai bus numeris, suteiktas pagal Sąjungos teisę. Naujosios Zelandijos eksportuotojo atveju tai bus muitinės kliento kodas. Jei eksportuotojui numeris nesuteiktas, laukelį galima palikti tuščią.

(3) Nurodoma produkto kilmė – Naujoji Zelandija arba Europos Sąjunga.

(4) Vietos ir datos galima nenurodyti, jei ši informacija pateikiama dokumente, kuriame surašytas pareiškimas apie prekių kilmę.“.